

FÖLDI PÉTER

Földi Gergely kiállításáról

Mit vár el az ember a fiaitól akkor, ha már túlnőttek rajta? Hogy el nem végzett feladatait, saját színvonalát messze meghaladva végezzék el helyette, mindezt úgy és akkor, amikor nekik már régen saját dolguk van.

Mit vár el az ember a művésztől, ha szembesül a képbe zárt üzenettel? A valóságot? A valóságot! És kit érdekel a valóság? A valóságshowk és teleregények világában, ahol válogatott szépségek vonaglanak luxuskörülmények között, hazug, manipulált helyzetekben?

A rózsaszín mámor és a szilikonnal duzzasztott dráma álságos közegében ugyan kit érdekel, hogy ki fűti be a románkályhát, ki pólyázza be a kerti csapot, amelyet még így is csepegésre állít, hogy végképp el ne fagyjon? Kit érdekel a garázssor burkolatától megfosztott neoncsoveinek pőrén hideg fénye, a nyári konyha színes lámpaernyőjének otthonmelege, hogy mi marad a vasúti sínen, ha elment a vonat? (Hogyan halkul a sínben a kopogás?)

Hogyan kopik a karácsony emléke az udvarra dobott fenyőfa tépett ezüstpapír burkolatával együtt? Zárak, zárszerkezetek, melyek ki-, be- és elzárnak. Drótok, kábelek, bermancsövek keresztje, szerelődobozok glóriája...

Tárgyak, viszonylatok, a sugalmazó légkör a képen, az élet jelenlétét hangsúlyozzák, mindezt átszellemülten, szakrális emelkedettséggel. Az ember látszólagos hiányát ellensúlyozza munkájának, gondoskodásának, kezének nyoma, ez teszi őt elevenen jelenlévővé, karakteressé azzal, ahogyan szerel, becsomagol, félretesz... A tárgyak mellett, között a tér, a tér mítosza, amiben az helyet keres, talál, funkciójának, időtlen jelenvalóságának.

A *Pincelejáró*: szinte belezuhan az ember a keret által megfeszített térbe, és az összegöngyölt lábtörlő pedig ott van az ajtórésben a hideg ellen... A képi közegbe ragadott motívumok állásfoglalást, felelősséget, együttérzést tükröznek, szándéka van a képnek, az alkotónak. Az átélt valóságélmények, a láthatóvá tett élethelyzetek az emberi létezés otthonos vagy otthontalan közegeit érzékeltetik, szembesítenek velük.

Eszközhasználatának József Attila-i kietlensége külvárosi hátsódudvari szagokat szívárogtat a kiállítótérbe. A formaképzés nagyvonalúsága, a gesztus pontossága, a vizuális jellel szervezett indulat primer, semmit nem titkoló jelenléte szervezi az ecsetnyomokat. Vonal helyett folt, a látszat leképezése helyett a tisztán jelentést hordozó festészet. (Átérzett, kifinomult arányérzék; vízcsepp a kerti csapon, szállkás műanyagvillanások a lábtörlő fonatában...)

A rusztkus felület, a zsákvászon textúrája, a szőrösen smirglis alapozás fokozza a színek tompaságából, a pigment porózus, parázsos tüzeből eredő kesernyés, füstös hangzást.

Líra, nem fényesen csengő színekkel, nem is borongós kedélytelenséggel, hanem a „hely” atmoszférájának színértékekben fogalmazott szövetében, gyárvárosi balladákat idézve, tényként láttatva az üzenetet, nem hangoskodva, csak a fogai közt átszűrten, dűnnyögve, de a megkerülhetetlen kimondásának elkötelezettségével feljogosítva.

Szakralitása keresetlen, a bermancsóvel szerelt korpusz, a megtört „körülölelő” kereszt fényhozó. A kihűlt hamu urnahidege borzongató, átégett kályhájának koromfeketéje torokkésérítő. Álproblémák, divattémák helyett a valóság együttérző átélése, póztalan, szinte eszköztelen felmutatása társul egy mélyen humánus, emberföltő szeretettel. Ez a formarend, formaképző erő ezen a plüssel bevont paravánsoron talán szokatlan, a korszerűséget a technikai eszközök újszerű bonyolultságával mérők számára hagyományos, akik azonban nyitottan közelítenek a képekhez, azok szembesülhetnek a mai valóságunkkal, igazságuk megkerülhetlenségével. Az idő a műveket, a befogadókat és az alkotót is igazolni fogja.

(Elhangzott 2011. május 4-én a salgótarjáni József Attila Művelődési és Konferencia Központ konferenciatermében, Földi Gergely kiállításának megnyitóján.)

